Ч. 214 (12.580). Львів, пятниця 26. вересня 1930. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 27·50 „ Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол. Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр. Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Справа національних меншин у Лізі Націй.

На цьогорічній сесії Ліґи Націй порушено знов справу національних меншин, а дня 19-го ц. м. відбулася перша велика дискусія в цій справі в політичній комісії Ліґи.

Перший забрав слово німецький делеґат Кох-Везер у заступстві німецького міністра закордонних справ. Він признав, що осягнено деякий, невеличкий практичний поступ, всеж таки є небезпека, що Ліґа Націй лишиться позаду природного ходу подій і не додержить їм кроку.

Дальше піддав він критиці річний звіт у справі жалоб національних меншин задля його незвичайної короткости та вважає це просто невибачним, щоби на 57 петицій 26 відкинено заздалегідь не розглянувши їх. Взагалі треба би встерігатись такого становища, щоби вже заздалегідь кожну жалобу меншин уважати маловажною, а саме так виглядає дотеперішня практика Ліґи.

Минулого року доповнено постанову щодо комітету трьох (який розглядає жалоби) у той спосіб, що побільшено його на двох членів. Досі одначе тільки в одному випадку пристосовано цю нову постанову. Справ не подають до загального відома з потрібною скорістю ані в відповіднім розмірі. Треба дати змогу всім членам Ради, щоби могли собі про кожну справу виробити власний погляд.

Наприкінці згадав німецький делеґат про питання меншин, як про загально-европейську проблему. На його думку справа меншин не представляє небезпеки для держави, навпаки таке поставлення її, щоби меншини мали змогу повного свобідного культурного розвитку — причинилось би до внутрішнього зміцнення держави та до взаємного зближення народів Европи.

Не треба думати — казав він, — що меншини є ворогами мира. Навпаки, і тільки розпука може їх до цього довести. Меншини є посередником між двома культурами та першими борцями за зединену Европу. Загальне успокоєння і зближення Европи може прийти не тільки наслідком скасування митних кордонів, але в першій мірі через задоволення меншин.

Французький міністр Бріян звернув увагу на труднощі всього питання та на факт, що справи меншин належать до тих, що найбільше загрожують утриманню мира. Зазначив також своє становище, що Ліґа Націй може займатись справами меншин тільки в межах договорів, що забезпечують права тих-же меншин. Наскільки Ліґа Націй схотіла би позатим займатись справами меншин, то інтересовані держави, а саме Мала Антанта, Польща, Греція мусіли би дати на це дозвіл.

Бріян спротивився тому, щоби встановляти постійну комісію для справ меншин, не з причини небезпеки, як дехто побоюється, але тому, що уважає її зайвою.

Зокрема уважає небезпечним творити ґрупи меншин у державах, які хотіли би пробувати накинути урядам свою волю.

Чеський міністр Бенеш зайняв менше більше становище Бріяна, хоча заявив при тім дипльоматично, що погоджується також з гадками німецького представника.

З повищої дискусії в комісії, яка очевидно буде підставою вирішувань самої Ліґи Націй, бачимо, що Франція, як і досі надалі піддержує основи Версайського мира, а тимсамим і ті держави, які на його основі захопили під своє панування гетероґенні національні меншини.

Представник Німеччини не поставив також від себе кокретних внесень, які могли би змінити дійсно дотеперішню зовсім недостаточну опіку Ліґи Націй над меншинами. Всеж таки піддав бодай відповідній критиці дотеперішні дотичні постанови, а ще більше дотеперішню просто крайно недбайливу практику орґанів Ліґи. Очевидно, що заінтересовані, вище згадані Бріяном держави будуть надалі противитися всяким змінам, які могли би принести якунебудь допомогу ситуації національних меншин. Будуть, очевидно, вбирати назверх у гарні слова, як це зробили вже міністри чеський і польський.

Але на мою скромну думку, з правничого погляду представники заінтересованих держав не повинні би мати права голосувати саме в такій справі.

Д-р Я. Олесницький.

Як виглядає протисаботажна акція?

ІНФОРМАЦІЇ З ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.

„Ґазета Поранна“ приносить під цим заголовком такі інформації з міродатних кругів тернопільського воєвідства про акцію у звязку з масовими підпалами на терені того воєвідства:

„Воєвідство, зокрема виділ безпеченства, порушило **всі пружини всіх чинників адміністрації** цивільної; як урядових, так і самоврядних, і спонукало також всі польські організації, себто **ціле польське громадянство,** до співділання у викриванні дотеперішніх саботажів і перешкоджуванні дальших. У першій лінії наложено на сільські громади **обовязок охорони при помочі постійної сторожі** і повну відповідальність на випадок невиконання того обовязку. В громадах, які тому обовязкові опираються, або в яких мали місце саботажі, **вводиться військову асисту** з метою охорони більшої земельної власности, при чому на громаду накладається **обовязок поносити кошти виживлення відділів війська.** Так було передовсім у **Курівцях,** де громада відмовляла дати сторожу; там закватеровано ескадрону уланів, яка щойно наслідком інтервенції представників громади і письменної заяви гром. ради, що громада **приймає на себе повну відповідальність за шкоду** з евент. будучого саботажу, виїхала на поручення тернопільського воєводи 20. ц. м. з села. Тих уланів перенесено до району в тернопільському повіті, що є більше загрожений саботажами.

Оскільки би протисаботажні зарядження при помочі цивільної адміністрації і військової асисти не дали бажаного успіху, воєвідство рахується з дальшими репресіями, а навіть з **веденням наглих судів.**

Стягнено зі сторін, незагрожених саботажами, поважні сили державної поліції. В дні 21. ц. м. приїхало до Тернополя **понад 300 постерункових** і в ночі з 21. на 22. ц. м. приступлено до акції, починаючи від самого міста. Переведено в місті в українських кругах **кількадесять ревізій,** які дали багато обтяжуючого матеріялу в напрямі саботажної і протидержавної діяльности.

У звязку з тим придержано наразі в поліційних арештах **кількадесять** достаточно підозрілих **осіб,** між ними переважно **студентів університету і ґімназистів,** але також кількох визначних представників політичних українських партій.

Акція, що розпочалася в ночі в самому місті Тернополі, **є щойно початком акції.** На найближчі дні є передбачений дальший значний приплив поліційних сил — **контингент зросте до 1.000 постерункових з інших сторін.**

Незалежно від цієї, переважно превенційної акції, в останніх днях поступила значно акція **всіх властей для вислідження безпосередніх справників саботажів,** уже доконаних, і то з доказаної безсумнівної вини. Приловлено їх досі вже 30, переважно учеників української ґімназії в Тернополі, яких разом з доказами передано судам до дальшого урядування.

М. ін. арештовано, як **винних у підпалі в Сущині,** Віктора **Івахова,** літ 19, ученика 8. кл. польської ґімназії, як справника, а як спільників Володимира **Рудика** і Володимира Пасіку, обох з української ґімназії в Тернополі. Івахів ходив до II. польської ґімназії, тому з ним поводилися як з ренеґатом. Він хотів зреґабілітуватися в очах товаришів і під їх терором піднявся виконання саботажу.

Ученики української ґімназії в Тернополі Василь **Сосновський** з 5. кл., Василь **Солонинка** з 7. кл. і Богдан **Мельник** з 7. кл. є арештовані як підозрілі в підпалі стирти в **Курівцях.** Як підозрілого у двох саботажах в **Кривім і Літистині,** пов. Бережани, арештовано ученика 8. кл. держ. ґімназії в Бережанах Петра **Федорова.** В одного з підозрілих у саботажі **Короляса** (?), також ученика української ґімназії в Тернополі, найдено при ревізії великі ножиці, які служать до перетинання телеграфічних дротів, що вказує на його участь і в тому напрямі саботажної акції.

В найближчих днях слід надіятися дальших позитивних вислідів слідства і протисаботажної акції“.

РЕВІЗІЇ, АРЕШТУВАННЯ І КАРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ В ТЕРНОПІЛЬЩИНІ.

Пишуть нам:

По селах тернопільського повіту тревають ще дальше ревізії й арештування. В **Ходачкові Малім** арештувані 1) парох о. Михайло Осадца, 2) Михайло Мандзюк, 3) Степан Лилик і його сини 4) Йосиф Лилик та 5) Володимир Лилик і зять 6) Тимко Балабан, брати 7) Павло Івасечко і 8) Михайло Івасечко, 9) Гнат Барабаш (у нього знайдено „Сурму“), 10) Єфрем Тураш (уч. 7. кл. ґімн.), брати 11) Богдан Билина і 12) Тарас Билина, 13) Павло Балабан і 14) Михайло Шкодзінський. Арештовані це найсвідоміші селяни. Всі сидять досі (вівторок 23. ц. м. попол.) у військовій вязниці в Тернополі. В Ходачкові Малім перебуває від двох днів карна експедиція уланів на кошт села. Військову карну експедицію мають удержувати тільки греко-католики. З цензурних причин не подаю практик. Арештовано перед кількома днями кількох учеників ґім. в **Курівцях.** На них видні сліди побоїв. Є свідки, що чули крик в часі побоїв. Вони вже у слідчій вязниці окр. суду в Тернополі. Арештовано 18. ц. м. в **Довжанці** уч. 7. кл. гімн. Василя Солонинку і дня 22. ц. м. в **Шляхтинцях** Мирона Мирослава Середюка, уч. 7. кл. гімн., сина начальника громади Миколи Середюка, котрого не допущено до окр. виборчої комісії в Тернополі, не зважаючи на його вибір. По селах ходять узброєні в кріси „стшельци“ і вони богато даються в знаки нашим людям. Перед двома днями спалено у о. Миколи Винницького в **Глубічку Великім** дві стирти соломи й одну стирту конюшини. Пожежа вибухла в год. пів до четвертої над раном. Шкода неасекурована.

Карні експедиції уланів були в **Курівцях, Скоморохах, Прошовій, Ходачкові Малім і Слобідці** — no:

З приводу останніх подій перебувають тепер у слідчій вязниці тернопільського окружного суду отсі особи, яких імена вдалося видістати родинам (стан зполудня 23. вересня 1930): 1) бувший посол Антін Кунько з Чернилова Руського, 2) Осип Павлишин, альокавто-

заний нар. учитель і кооператор з Товстолуга, арештований 13. ц. м. під замітом приналежности до УВО і приготовлювання збройного повстання проти Польщі (§ 58. з. к.), 3) проф. Іван Галущинський (молодший брат Михайла Галущинського), 4) начальник „Сокола" й урядовець банку Остап Сіяк; дальших знається покищо тільки з назвища: 5) Сосновський з Куровець і 6) його син гімназист, 7) гімн. абітурієнт Пех із Золочева, 8) Рудий, 9) Пасіка, 10) Івахів, 11) Турковський, 12) Прокопів, 13) Мельник, 14) Солонинка, 15) Герзон, 16) Юрій Павлинський, 17) Бурковський, 18) Омелян Павлусь — зде-

більша вичислені походять з Куровець — і 19) коваль Романюк з Тернополя. Стан арештантів збільшається з кожним днем, бо до вязниці при окружнім суді відставляють нових людей з поліційних і військових арештів.

Позамісцевим вязням доставляє обідів окремий горожанський комітет. Начальник вязниці Шпунар заявив нині (23. ц. м.), що на будуче від комітету харчів для вязнів не буде приймати, а тільки від родин. Книжок ні часописів вязні не мають, хоч того домагаються вязні, старші інтелігенти.

Слідство веде суддя Янеллі; воно йде пиняво з причини значного числа увязнених.

ПОДІЇ В БЕРЕЖАНАХ.

Інформують нас, що поліційна карна експедиція перевела в Бережанах масові ревізії в усіх тамошніх українських установах і в помешканнях визначніших громадян, м. ін. у д-ра Волод. Бемка і в пароха о. Евзевія Бачинського. При ревізії підпало повному знищенню ціле уряджения української бурси, „Української Бесіди" та інших установ, а крім того товари Повіт. Союзу Кооператив на величезну вартість. Такі самі наслідки ревізій були і по приватних домах.

Анальогічна ревізія мала місце в Козовій, де знищено складницю товарів ПСК, і в дооколичних селах.

Докладнійше про всі ті події в найближчих днях.

І німці проти колективізації.

„Правда" пише, що серед німців над Волгою панує велике обурення проти колективізації. Доходить до цього, що німці вбивають комуністів. В одній комуні фельчер дав керівникові комуни Бабуринові замість аспірини отруту і цей помер. Арештовано 14 німців, бо виявилося, що вони намовили фельчера отруїти Бабурина.

З польської преси.

Вартісне признання та безвартісний проєкт.

Ославлений краківський „Курерок" у тому самому числі з 25. ц. м., в якому але своїм привичним звичаєм помиї на все українське життя, ганьбить і оклеветує цілу українську інтелігенцію, зокрема вчительство й духовенство (дивуються потім інтелігентні редактори „Курерка" з Маріяном Домбровським і Рублем на чолі, що настрої українців не є дуже лагідні), отож цей „Курерок" у першому таки реченні передової статті п. н. „Заграву пожеж можна загасити декретом" робить надзвичайно цінне признання:

„Заграва пожеж перекочується *по цілій території держави...*"

Значить, пожежі йдуть не лише у Східній Галичині, але й *скрізь у Польщі!* Скрізь горить і скрізь головну ролю грає *спекуляція на асекураційні премії*. Читаємо про це виразно у тій самій статті кільканацять рядків далі:

„Тепер, на випадок пожежі, громади часто не повідомляють пожежної сторожі. Нерідко діється таке, що надїзджаючу вогневу сторожу селяни витають камінням..."

Хтось міг би подумати, що описане становище селян відноситься виключно до мешканців українських сіл у Східній Галичині та випливає з якихось політичних мотивів: не хотять, видно, допустити, щоби люди гасили польські стирти й двори. Алеж ні, — це мова не спеціяльно про українських селян та якісь політичні саботажі! Бо слідуюче речення таке:

„...В часі ратункової акції бороняться (селяни) проти заливання пожежною сторожею пожарища, тому, що бояться, що вартість оставших решток вплине при ліквідації шкоди на зменшення суми відшкодування, належного від держави, себто від П. З. В. У.

Очевидно, що колиб українські селяни перешкоджували гасити пожежу стирт чи двору польського дідича, то хіба з цією метою, щоби той дідич дістав можливо — якнайбільше відшкодування!! Невжеж — у такому разі — український селянин пройнятий такою злобою і ненавистю до П. З. В. У., що стає союзником польського дідича, якому помогає до збогачення?!

Виходить, що автор передової статті у краківському „Курерку" про масові пожежі в Польщі взагалі зовсім забув, та що редактори тієї газети бачили дотепер пожежі лише у Східній Галичині і вважали кожну пожежу актом українського саботажу. Тому та частина його статті — досить цікава і вартісна.

Зате друга частина має уже виразно „курерковий" характер. Подається там новий проект на радикальне припинення пожеж — президентським декретом, який основно зреформував би дотеперішній примус вогневого забезпечення у монопольній інституції П. З. В. У. („Powszechny zakład wzajemnych ubezpieczeń") та перекинув відповідальність за пожежі на — громади. Як приклад на доцільність такої реформи автор наводить Сербію, в якій буцім то також перед кількадесяти роками ширилися масові селянські пожежі та які припинилися аж тоді, коли кожна громада, на терені якої вибухла пожежа, мусіла власним коштом відбудувати пожарище.

„Не можна сказати, щоби введення солідарної відповідальности сільської громади за пожежі було останнім висловом поступового асекураційного права. А проте мусимо впровадити таку відповідальність, хоч би на період кількох літ. Кожний край мусить пристосовувати своє право до життя, до реальних відносин, пануючих в державі та не може при істнуванні великої небезпеки творити правні установи на підставі підручників. Примус вогневої забезпеки в державній монопольній інституції може бути добрий в Англії чи Франції, але в реальних польських обставинах мусить напевне видати жахливі наслідки... Новий декрет, який треба доконче видати, повинен наложити на сільську громаду правний обовязок відбудування будинків, спалених на її терені. Безперечно виявиться такий негайний наслідок того нового обовязку. Громада буде сама активно запобігати підпалам; буде сама виловлювати підпалячів, обманців і злочинців; число підпалячів швидко впаде, тому, що вони знатимуть, що їх злочини вермуються проти їх власної громади, не, як тепер проти державного скарбу; громада відбудує погорільця найдешевшим коштом. Справа реформи вогневої забезпеки є пильною і негайною справою і тому хай уряд подумає над цим проектом та мерщій введе його в життя".

Іншими словами: „Іль. Кур. Цод." пропонує петрифікувати законом методи, які стосують нині поліційно-військові експедиції. Наслідки такі, що терплять лише і виключно сільські громади, тому, що чейже ані спекулянти, ані особисті вороги, ані тим більше революціонери не рахуються та не будуть рахуватися зі шкодою громади на випадок пожежі, маючи на увазі виключно свої спеціяльні цілі. Ніякі примусові й найсуворіші декрети не усунуть того лиха, яке можна усунути лише: *відвищенням етичного і культурного рівня цілого населення, зокрема села, та радикальною поправою загальних національно-політичних відносин*. Можна бити по селі й винищити до краю сільське населення, можна зруйнувати всі міські культурні й господарські установи, але ефект буде цілком противлежний, бо корінь лиха і

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" з ДНЯ 26. ВЕРЕСНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 17)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Можете уявити собі, який я був нещасливий, коли входив з такою дружиною до міста, ще й в неділю! Дзвони дзвонили, на вулицях повно народу. На кожному кроці дівочі пансіони, що йшли до церкви, модистки в рожевих капелюшках, чепуруни в перлястих штанах.

Серед такого товариства треба було проходити в витертім убранні і з такою смішною сотнею! Який сором!...

Між тими всіма розкуйовданими чортенятами, яких я водив двічі тижнево по місті був один, на-пів екстерніст, що доводив мене до крайности своєю препоганою пикою та неохайним виглядом.

Уявіть собі гидкого бельбаса, прекумедно малого, неповоротного, нечесаного, обдертого, занлоченого, якби вийшов із помийної ями, ще й із закарлюченими ногами.

Здається, що як довго істнує вища ґімназія, ніколи ще такий студент — якщо вільно назвати його студентом — не був у списку. Попросту ганьба для школи.

Я ненавидів його. А коли підчас проходів бачив, як він на хвості нашої кольони з мавпячою жвавістю качеляти, мене аж свербіло, щоби копнути його поза ряди моєї сотні.

Бамбан — так називали ми його від його розгойданої ходи — не належав до аристократії. Досить було почути його говірку і поглянути на його поведінку та його знайомих.

Всі сарляндські вуличники були його товаришами.

Завдяки ньому, коли ми опинилися на вулиці, за нами ходила постійна хмара волоцюг, що вишкіряли зуби, кликали за ним, тицяли в нього пальцем, кидали за ним каштанами і придумували безліч збитків. Моїх малих це забавляло, але мені було не до сміху і я передавав щотижня директорови подрібне справоздання про учня Бамбана і ріжні пакости звязані з його особою.

Та мої справоздання лишалися без відповіди і я мусів надалі ходити прилюдно з Бамбаном, що ставав щораз бруднішим і щораз більше викривляв свої ноги.

Одної неділі, гарної та соняшної, він вибрався з нами на прохід у такім одязі, що всі аж ахнули. Важко собі це уявити: руки чорні, черевики без шнурків, волосся заболочене, штанці майже без матерії... — опудало!

Найсмішніша річ була в тому, що заки його вислали з дому, його причепурили. Його голова з ліпшою, ніж звичайно, зачіскою вся була викладена помадою, а вузол від краватки був завязаний імовірно маминими руками. Але по дорозі до школи було стільки баюр!...

Бамбан не оминув ніодної.

Коли я побачив його в першім ряді, спокійного та всміхненого, якби нічого й не бувало, мене схопила відраза та обурення.

Я крикнув до нього: „Забирайся геть!"

Бамбан гадав, що я жартую собі і всміхався далі. Він уявляв собі, що саме нині він дуже гарний.

Я закричав знову: „Геть кажу! геть!"

Він поглянув на мене сумно та покірливо. Але я був непохитний і моя сотня рушилася з місця, залишаючи його самого посередині вулиці.

Я гадав, що позбувся його на весь день. Та як тільки ми вийшли за місто, я почув за собою сміхи та шепоти.

За нами, у відступі чотирьох-пятьох кроків, ішов поважно Бамбан.

— Ходіть швидше — сказав я до перших рядів.

Хлопці зрозуміли, що тут треба було зробити збитка і вся громада кинулася бігцем.

Оглядалися, чи Бамбан настигає і сміялися, що він підбігав позаду, як помідор, замітаючи за собою дорожню пиляку посеред перекупнів із солодощами та лімонадою.

А все-ж таки цей навіжений пригнав до „Левади" майже одночасно з нами. Поблід і баламкав ногою, аж жаль було дивитись.

Це мене трохи зворушило і засоромило, так, що я, щоби злагіднити свою суворість покликав його ніжно до себе.

Він мав на собі вилиняну блюзу в червоні квадратики, зовсім таку як Мацїцький у ліонській гімназії.

Я пізнав цю блюзу негайно і сказав собі нишком: „Як тобі не соромно? Ти-ж знущаєшся з насолодою над самим Мацїцьким..." І весь розніжений я почав милосердитися над цим покидьком.

(Продовження буде.)

його суті причини останусь ті самі, а психічних преміс ніколи силою змінити не можна. Це такі закони природи, яких ніяким декретом не змінити.

За океаном.

Український хор в Шикаго одержав першу нагороду.

День 23. серпня був славний для українців у Шикаго. На пописі 16 хорів з 4.000 осіб при орхестрі з 1.300 осіб на стадіоні „Совлджерс Філд“, де було до 150.000 публики, виграв першу нагороду шикаговський Український Національний Хор.

Інші хори (ріжних національностей) мали до 100 і більше співаків. Український Хор мав тільки 33 співачок і співаків, усі в гарних українських національних строях. Співали під проводом дириґента Юрія Бенецького. Ці пописи хорів були з почину найбільшого шикаговського дневника „Шикаґо Трибюн“.

Перше був попис всіх 16 хорів пополудні від 4. години. Український Хор відспівав дві пісні: „Щедрик, щедрик“ Леонтовича і „Ой на горонці“ Стеценка. Спів роздано меґафонами по цілому стадіоні. Відразу було видно, що публика очарована українською музикою і її виконанням. Загреміли оплески і серед публики чути було голоси признання, що українці здобули першенство.

І дійсно в 5. год. музичні судді проголосили, що мистецтво добули українці. Тому Український Хор мав уже тільки самий співати вдруге ті самі пісні в стадіоні в 8. год. вечір.

І знову у вечорі зібралось на стадіоні 150.000 публики і Український Національний Хор відспівав тільки ті дві пісні при акомпанійменті орхестри з 1.300 осіб. Решта хорів уставилась півколесом поза Українським Хором і грімко його витала.

Цим разом українські пісні роздано не тільки меґафонами для публики на стадіоні, але й на 20 радіо-стацій у Злучених Державах.

Всі члени Українського Національного Хору одержали від дневника „Шикаґо Трибюн“ золоті медалі з памятковими написами, а дириґент Юрій Бенецький також прегарну батуту.

Траґічна смерть молодого українського скрипака.

У Виллямставн, Н. ДЖ., помер траґічною смертю 13-літній хлопець, Дмитро Бернацький, син тамошнього українського громадянина Петра Бернацького.

Молодий хлопець був люнатиком і вночі у сні пішов з постелі до місяця та впав через вікно з другого поверху. В упадку скрутив шию і відтак помер серед тяжких мук.

Покійний мав великий талант до музики і був добрим скрипаком. Саме у вечір перед траґічною смертю ще виступав на українському концерті.

ВИБОРИ.

ВИБОРЧИЙ КОМУНІКАТ Народньої Орґанізації Українців м. Львова.

Заходом Народньої Орґанізації м. Львова кресовано у Львові станові Виконавчі Комітети: 1) Ремісників; 2) Міщан; 3) Робітників; 4) Трудової інтеліґенції; 5) Українських Робітниць; 6) Дозорців; 7) Українських Жінок.

Всі ці Станові Виборчі Комітети на своїх сходинах в дні 19. вересня ц. р. злучилися в один: **Обєднаний Український Виборчий Комітет** на м. Львів. Головою цього Комітету вибрано п. А. Березовського, секретарем п. А. Добрянського.

Комітет цей має 38 членів, а певну скількість місць зарезервовано для представників блькуючихся партій.

Збори приняли постанову, в якій одноголосно рішили: радісно повитати факт заключення Виборчого Бльоку Українського Національно-Демократичного Обєднання з Українською Соціяльно-Радикальною Партією, одобрити і заявити солідаризацію з дальшими заходами партії в напрямі зєднання усіх українських сил у Львові і краю.

Застановлюючися над потрібними до акції виборчої фондами — Збори приняли ухвалу відкликатися у цій справі до жертвенности громадян українського Львова і краю та візвати їх до складання жертв. Жертви просимо складати на руки касієра Виборчого Комітету п. Льва Новосада, Львів, вул. Словацького 6.

Пекін здобутий?

А. Т. Е. Льондон. Сюди прийшли відомости, що манджурські війська здобули Пекін. У місті панує спокій. По здобуттю міста нанкінський національний уряд утворив там свою дипльоматичну експозитуру для підтримування звязків із дипльоматичним корпусом.

Зі страху перед українським селянином.

„Комуніст“ пише, що майже 50 проц. радянських урядовців на селах повтікало зі страху перед терором українських селян до міст. Радянський уряд порішив улаштувати по містах лови на цих урядовців дезертирів.

АРЕШТИ.

Левандівка біля Львова.

З Левандівки біля Львова повідомляють нас, що крім вибиття шиб у прив. школі „Рідної Школи“, в захоронці, в кооперативній крамниці і в кооперативній касі та в помешканні учителя п. Манька Василя (а не Малика, як у „Ділі“ було подано), вибито ще шиби також в домі читальні „Просвіти“. При цій нагоді справляємо назвища декого з арештованих українців, які були в пресі перекручені. Так арештовано Івана Шмаґалу (а не Шмакалу), торг. помічника в кооперативі, Володимира Пазанюка (а не Повзанюка), приватиста і Ст. Івахова (а не Іваха), управителя кооперативної крамниці. Крім поданих вже раніше в „Ділі“ арештовано ще брата Івана Шмаґали (молодшого) і студента Курилла. Поза тими арештуваннями переводила ще поліція в суботу 20. ц. м. ревізії в обох наших кооперативах, які, ясна річ, не дали ніякого результату.

Ревізії й арештування в рудецькім повіті.

Дня 22. вересня ц. р. перевела державна поліція ревізію в домах всіх українських студентів в *Хишевичах* і хоч не знайшла нічого обтяжуючого, то проте заарештувала пятьох студентів, а саме: Юрія Гавришкевича, Чорнія, Цяпку, Лопадчака і Саврука. Докладну ревізію перевела поліція в домах о. Гавришкевича, місц. пароха і п. Коцана управителя місц. школи. У останнього знимано навіть образи зі стіни. В о. Гаврищкевича забрано календар „Дніпро“ і статут „Лугу“.

Того самого дня переведено також ревізію у чотирьох сельробівців у *Коропужі*; нікого з них не арештовано. Одному з них сконфісковано ілюстровану історію України М. Грушевського.

Арештування переводила поліція з Рудок, Коропужа, Угерець Незаб. і Дубаневич. Арештованих студентів вивезли в незнане дотепер місце. О. Гаврищкевич поїхав за своїм хорим сином і дотепер ще не вернув.

По маневрах червоної армії.

„Красная Звезда“ явно признає, що останні маневри червоної армії виявили великі хиби і слабість тієї армії. Старшини зовсім не знають комуністичної ідеольоґії та не цікавляться нею. Дух революційности в армії заломався. Серед війська зростають опозиційні а то і контрреволюційні настрої.

Упадок Лейбур Партії.

Англійська преса пише, що в р. 1921 лейбур партія мала 2,082.212 членів, а цього року число тих членів зменшилось майже на 50 проц. В р. 1921 до цієї партії належало 122 станові орґанізації, а цього року тільки 90. У жовтні ц. р. відбудеться конґрес цієї партії у справі її занепаду.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ з ДНЯ 26. ВЕРЕСНЯ 1930.

ІЛЬКО БОРЩАК.

Наполеонівські симпатії на Україні.

(На підставі нових документів.)

У париськім „Temps“ находимо в ч. 25207 статтю, яку передаємо в перекладі.

Наполеон і національна свідомість. — Ґоден. — Актуальність української справи. — Комітет загальної забезпеки.

Наполеон був великим „пробудником“ національних ідей в Европі. Відома його роля в Німеччині, Італії та словянських країнах в Австрії, де він досі живе ще в споминах народів як продовжник Революції, що накликував народи до визволення.

Багато менше знаємо про наполеонівські впливи в країнах, що входили в склад давньої царської імперії, хіба з виїмком Польщі, щодо якої основно простудіювали діяльність Франції. У царстві Романових виринало питання, яке царський уряд не хотів навіть ставити у посередній формі: „проблема альоженів“ (недержавних народів, поневолених). Виявляється, що на цих народах відбився сильний вплив наполеонівського престіжу і що незвичайна виправа корсиканця прокинула в їхній національній свідомості безмежні надії.

Все, що ми знали про це, заки російська революція відчинила запечатані царським урядом архіви, йшло з Франції. Десять літ тому віднайшов я в актах міністерства закордонних справ і міністерства війни чимало цінних джерел, використаних своєчасно тільки частинно*). Зясуймо яко мога коротко головні пункти, заки подамо тут нові дані, на підставі свіжих матеріялів оголошених на Україні.

Наполеон був ще першим консулем, коли 1802 р. один французький аґент у Константинополі, Еміль Ґоден, випрацював для нього спеціяльний реферат про плян експанзії на Україні „щоби найти противагу англійського впливу у корінній Росії“. Ґоден піддавав думку зорґанізувати на Україні, головно над Чорним Морем, торговельні підприємства, в яких урядовцями були би французькі вояки та підстаршини. Передбачуючи, що питання Константинополя і його проливів доведе, раніше чи пізніше, до війни з Росією, Ґоден радив Наполеонові використати український національний рух і досліджував способи, як це зробити, а навіть думав про текст проклямації призначеної для України. Від цього часу документи цього роду зростали щораз більше. Наполеонівська політика, слід це підкреслити, не внесла в цьому пункті нічого нового. Вона обмежувалася до того, що йшла далі по напрямних традиційної політики „ансієн-режиму“, що піддержувала Мазепу, а потім мазепинців протягом 18-го віку в їхній боротьбі проти царизму.

Тому-то від 1807 р. до 1809 можна було нарахувати чимало брошур, статтей, більше або менше інспірованих урядом Наполеона, що повторяли про необхідність зайнятися поважно українською справою. Коли 30. січня 1807 р. поляки домагалися приєднання до варшавського князівства „всіх країв від Дніпра і аж до Очакова, разом з Очаковом“, уряд імператора дав відмовну відповідь. Дня 7. грудня 1867 р. „Публіцист“, офіційний орґан помістив таку новинку: „З Польщею межує давня козацька країна, Україна, одна з найбільше плодючих земель у світі, що своїми багацтвами заслуговує на якнайбільшу увагу нашої держави. Коли справа Польщі вже розвязана, то тепер черга на розвязку справи плодородної батьківщини Мазепи“.

В архівах на Ке д'Орсе (фр. мін-ство закорд. справ) зберігається дуже важний документ, справоздання директора політ. відділу графа Отріва, який передбачував „утворення з України незалежної держави, щодо якої сам імператор залишив би собі право його обсади“. Ота держава, якої межі рівняються приблизно сучасним її кордонам, мала би називатись „Наполеонідою“ і „мала би бути одною із найсильніших заборол проти прибільшених плянів Росії та її претенсій щодо Чорного Моря та Босфору“.

Свіжо оголошені матеріяли із російських архівів потверджують нам те, що ми вже знали і приносять точніші докази. Ціла низка документів на цю тему саме появилася в українськім журналі в Харкові „Прапор Марксизму“*).

Коли 13. січня 1807 р. французькі війська після Австерліцу, Єни та Фрідлянду ввійшли до Польщі, Олександер І. утворив „Комітет загальної забезпеки“, якого метою було „наглядати за шпигунством і дефетизмом (людьми, що бажають програної війни), а головно за французькими аґентами“. Уряди, що творили Велику Росію, не цікавилися цим комітетом; він мав наказ обмежити свою діяльність до нагляду над Литвою, Україною і балтійськими провінціями.

Заки ще утворився цей комітет, деякі події, особливої ваги, звернули увагу царського уряду. У Тульчині, на Поділлі арештували 12. грудня 1806 р. двох індивідів, при яких найшли мапи, рисунки та списки осіб у французькій та італійській мові.

(Докінчення буде.)

*) Elie Borschak: „Napoléon et l'Ukraine“. Revue des études napoléoniennes, серпень, вересень 1922.

*) Січень-лютий 1930, ст. 119—132 і березень-квітень ст. 155—168 документи оголошені М. І. Т[illegible].

ВІДГУКИ ДНЯ.

По дурному правдиве.

Не знаю, чи є більш нещасливий письменник на світі, як галицький. Кожному іншому мова не робить труднощів, вона стелиться перед ним як готова скатерть, а письменник тільки узори виводить на ній. А в нас?! Сяде людина писати, знає що і як, а возьме перо — рука як у пропасниці.

„Микола йшов дорогою...“

„Микола?“ Ануж не Микола! Заглядає до слівника: Микола! Гаразд!...

„Йшов?...“ Може мав бути „ішов..“ Зараз... Як у моїм селі?!... Забув... Все одно, що буде, то буде... „йшов“.

„Дорогою“... Дорога — українське слово, хоч у першім відмінку небезпечне, бо може бути непорозуміння: дорога, чи дорога... Але чи „дорогою“, чи „через дорогу“?! Як по польськи? Дуже подібно: дрогою! Значить польонізм. Треба якось інакше... Шляхом. О! Шлях — шляхом. О!...

Перечеркає „дорогою“, пише „шляхом“ і перше речення готове. Чи добре — не присягнув би...

„Мимо того, що був того дня в кепськім гуморі...“ противка і гов!

„Мимо того“ — зовсім але. Дісталось би йому від критиків! Такої помилки не пустилиб мимо.

Треба якось інакше... Наприклад: „Не беручи під увагу, що...“ О!...

„Того дня“?! По польськи „дня“, по російськи „дня“ — геть з днем. „Тої днини!“ — ось добре! Тільки не тої а тієї... О!...

„Не беручи під увагу, що був тієї днини...“ гов!

„В кепськім гуморі...“ Гумор напевно добре, бо інтернаціональне, але чи добре „в кепськім“?!

По польськи — так само, по російськи — Бог його знає, але певно є. Треба значить змінити. ...обрім!... О! „Добрий, недобрий“ — напевно по українськи.

„Не беручи під увагу, що був у недобрім гуморі, до кожного стрічного відносився привітно“.. гов!

„До кожного“?! Може бути „кождого“... Що там Академія Наук? Нема! Пропало...

„Стрічного“... Словник каже, що добре. Але є російське слово: „встречний“... Ліпше ні... Шукаймо іншого... Тяжко!... Треба побічного речення: „Кого здибав“! О!

„Відносився“? Неможливе. Можна книжку відносити, хліб, гроші, але відноситися — ніяким способом. Алеж не взяв себе Микола на руки! відніся до кожного, кого здибав!... Ставитися! І це не добре. Можна ставитися до поліцианта, до війська, до суду... Був! О!

„Привітно“?!... По польськи — нема, по російськи якось чи не „привєтліво“. Значить небезпечно... Остаточно нехай буде.

Тільки, що тепер виділа нова трудність. „Був привітний, чи привітним“?! Треба з цим словом заждати, може хтось більш компетентний порадить.

Покищо є таке:

„Микола йшов шляхом. Не беручи під увагу, що був у недобрім гуморі, до кожного, кого здибав, був привіт...“ Решта завтра.

Обтерши девятий піт з чола, відпочиває письменник по тяжких трудах двогодинної творчости.

Другої днини розпитує, кого здибле і врешті приносить до дому двацять відповідей: десять „привітний“, а десять „привітним“. Тільки само пише і одно і друге і тільки само перечеркує (перекреслює, перемазує). Вкінці дре цілий манускрипт на шматтяя, шпурляє перо в кут, а каламар за вікно і, відітхнувши, починає творити в думці.

Завязує конфлікти, малює образи, переводить діяльоги. Так легко, так просто, так свобідно. Може не кожне слово українське, може складня чисто галицька, але...

Минають дні, місяці, роки.

Знайомі до нього:

— Чому нічого не пишеш? Не маєш тем?

— Маю!

— Може часу?

— Маю!

— Чомуж?

— Боюся!

— Вважають це за викрут, а воно таке правдиве. Таке по дурному правдиве...

Галактіон Чіпка.

Вибух бомби під монастирем оо. Студитів.

Біля 3. г. раньку 24. ц. м. під монастирем оо. Студитів на Знесінні під Львовом явились якісь 4 молоді мущини, які вистрілом з револьверу збудили мешканців монастиря і його сторожу. Монахи вибігли моментально на двір і в цій хвилині у віддаленні кільканацять кроків від монастиря далася чути страшна експльозія, яка, на щастя, не ушкодила ні будинку, ні сусідної деревляної церковці (перенесеної туди недавно з Турчанщини), яка уявляє собою неоціненну мистецьку вартість. По вибуху утікаючі злочинці стріляли кілька разів у сторону монастиря. Монахи найшли під домом ще одну бомбу, яка не вибухла лише тому, що пальник передчасно погас. Вибух першої бомби було чути в цілій дільниці. Поліція почала в тій справі слідство.

Було так, що сторожа, яка там є з уваги на уставлювання церкви, запримітила підозрілий шелест і наробила крику. В тім самім моменті настав вибух, а з віддалі почулися стріли втікаючих справників вибуху.

Другу частину вибухового матеріялу знайдено опісля у віконниці, завинену в пакеті. До пакету був долучений запалений пальник (льонт), який на щастя в половині загаснув. Якби не те — цілий будинок був би вилетів у повітря. Військові піротехніки забрали цю другу бомбу для експертизи.

•

Слід замітити, що монастир оо. Студитів на узгірях Знесіння є здавна сіллю в оці львівських польських шовіністів. Саме перед кількома тижнями накинувся був католицький „Львовскі Курер Поранни“ брутально на оо. Студитів за те, що вони важилися будувати у Львові католицьку (хоч і деревляну) церкву...

ОСТАННІ ВІСТИ

БОМБОВИЙ ЗАМАХ НА КООПЕРАТИВУ.

У Радиличі (пов. Дрогобич) у ночі з понеділка на вівторок вкинено дві бомби військового типу до української кооперативи. Бомби не вибухнули. Повідомлена військова влада забрала бомби. Поліція веде слідство. Польські часописи повідомляють, що доконано арештувань, та кого саме арештовано не згадують.

ПОЛІЦІЙНА ЕКСПЕДИЦІЯ.

ПАТ повідомляє, що дня 24. вересня поліційна експедиція перевела далі ревізії в повітах: бобрецькім, рогатинськім, підгаєцькім і бережанськім. Придержали 14 людей, м. і. як підозрілого Вол. Булку з Григорова (пов. Рогатин), у якого найшли фляшинку сіркового квасу. Устійнили нібито, що Булка був у контакті з арештованим бувш. пос. Кузиком. Далі ПАТ повідомляє, що населення с. Голгочі (пов. Підгайці) від кількох днів кинуло хати та перебуває в лісах. У Ляшках (пов. Бібрка) найшли зброю та військ. приладдя, порозкидане по полях буцімто селянами зі страху перед ревізією. У бережанськім повіті найшли нібито в місц. кооперативі м. і. кілька коробок стрільної бавовни, а в „Бояні“ богато примірників „Сурми“. У Лісниках (пов. Бережани) найшли нібито в кооперативі і чит. „Просвіти“ стрільну бавовну і примірники „Сурми“.

До села Гинович (пов. Бережани), яке, як твердить ПАТ, відгрожувалося з причини переводженої пацифікаційної акції, відійшла компанія поліції для заведення спокою. Далі цяж агенція зазначує, нібито українці рогатинського повіту хотіли нищити кооперативи та читальні „Просвіти“, бо добачують у них огнища саботажів. Делегації населення кількох сіл підгаєцького повіту зложили на руки повітового старости прохання, щоби скінчити в тих громадах із ревізіями, а вони самі візьмуть на себе обовязок вдержання спокою.

АРЕШТУВАННЯ.

Польські часописи повідомляють, що поліція арештувала в Гишівцях (пов. Городок) студ. прав Юрка Гавришкевича у звязку з підпалом стирти в Завидівцях на шкоду Вайсмана. При арештованім найшли револьвер. Арештували теж студентів Як. Чорного й Івана Лопатчака. В Яворові арештували студ. Вол. Шабовського, при якім буцімто найшли пляни фільварків. Під закидом підпалу фільварку Стрілки та Волова арештували студентів Вол. Владику і Н. Рудого. При них нібито найшли скляні рурки та записки протидержавного змісту.

У Львові арештували: Меч. Крупу, Вол. Книша, Ос. Чорнія та Вас. Бехоту. Їм закидають участь у саботажах.

ПОЖЕЖІ.

У **Рожанці Вижній** (пов. Сколе) згоріло дня 21. вересня 600 шест. метрів дерева на просторі 1.400 м. довгім і 75 м. широкім, власність бар. Гредлів. Вогонь погасили щойно 22. вересня. Ствердили нібито, що вогонь підложено.

Б. ПОСЛИ ПОКЛИКАНІ ДО ВІЙСЬКА.

На основі розпорядку військ. влади покликано на військові вправи чимало бувш. соймових послів. Як відомо, посли користувалися відложенням військ. служби.

СПРАВА МЕНШОСТЕЙ рішаюча для світового мира.

Дня 24. вересня в політичній комісії Ліги Націй виголосив звіт рад. Мотта про меншостеві справи. Звіт стверджує, що осягнена в тій справі однозгідність думок виходить відси, що всі бесідники признали меншостевій справі значіння, рішаюче для справи світового мира, однозгідність думок у справі свободи віросповідання, мови та культури нац. меншин. Мала Антанта та Польща приняли звіт із застереженням, що правне положення не може змінитися наслідком повищого звіту. Ця скількість прав, що прислугує меншинам, на думку згаданих держав є максімум того, що дається погодити з правами суверенних держав. Еспанська й італійська делегації, піддержані Бріяном, заявилися проти внесення Мотти поширити охорону меншин і на інші держави. Бріян назвав це гіпотезою, що ніколи не здійсниться. У результаті приняли звіт Мотти.

Б. СТАРОСТА КЛЬОЦ У ЛЬВОВІ

Бувший городський староста Кльоц (що тепер є радником у політичнім виділі при мін-стві внутр. справ) був кілька днів службово у Львові. Перевів люстрацію в деяких ресортах адміністрації. Конферував теж у політичних справах у звязку з виборами. Кльоц, як обзнайомлений із львівським тереном, дістав уповноваження в політичних справах, у яких співпрацює з офіціяльними чинниками.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

Дня 24. вересня військовий літак, на якім відбували вправи підпор. Фелік і ряд. Галицький із 6. летунського полку, впав біля Скнилова на землю. Літак розбився на дрібні части. Оба летуни контужені.

НОВИНКИ

— **З Головної Управи „Рідної Школи“** дістаємо вияснення, що подані в польській пресі вістки про те, немовто висаджена в воздух українська школа ім. кн. Льва при вул. Крупярській у Львові є власністю „Просвіти“, не відповідає правді. Ця школа як і підпалена українська гімназія в Золочеві, як і ушкоджені школи в Левандівці та Замарстинові, а далі як і дівоча та хлопяча народня школа імени Шевченка в будинку при вул. Мохнацького у Львові є фактичною і правною власністю Т-ва „Рідна Школа“ у Львові, а не власністю „Просвіти“.

— **Арештування в Станиславівщині**. В Угорниках коло Станиславова поліція арештувала гімназійних учнів Мирона Гривевича і Михайла Галилака. Перед арештуванням у них переведено ревізію. Їм закидають участь у саботажовій акції.

— **Луговики перед судом.** Перед трибуналом карного суду у Львові закінчилася розправа проти трьох луговиків із Комарова: Павла Ващука, Вол. Дідича та Мих. Кондратюка, яким акт обвинувачення закидав, що стріляли до поліцаїв. Усіх трох обвинувачених увільнили від вини та кари. Боронив адв. д-р Шухевич.

— **Гуцул засуджений на 20 літ тюрми.** Перед трибуналом коломийського суду закінчилася розправа проти гуцула із Жабя Івасюка. Вердикт присяглих заперечив вину Івасюка щодо 26 злочинів із 35 закинених, у цьому кілька злочинів, за які грозить кара смерти. За решту, 9 злочинів, трибунал вимірив Івасюкові кару 20-літньої тюрми.

— **Українське народнє мистецтво на варшавській виставі.** „Інститут Пропаганди Мистецтва“ відкрив 21. ц. м. у Варшаві в домі Баричків виставку, присвячену виключно народньому мистецтву. Виставка має окремий український відділ, де поміщено експонати гуцульських виробів та виробів із заліщицької округи та з Волині.

— **Есперанто урядовою мовою.** В князівстві Ліхтенштайн ввели в почтових урядах як урядову мову — есперанто. Всі почтові написи є в німецькій мові й в есперанто. В нас на руках почтова картка (кореспондентка) з Ліхтенштайну з написами на есперантській мові.

— **Смерть визначного німецького ґенерала.** В Мюнхені помер ґенерал німецької кінноти Людвик Гебсаттель. Він був командантом кор-

пуса баварської кінноти і підчас світової війни вславився численними перемогами над французами, особливо Ельзас-Льотарингії. Він був 25 місяців на французькому фронті. Помер у 74 р. життя підчас операції.

— **Знавець мистецтва жертвою катастрофи.** Відомий віденський знавець малярства Бенно Рігер, який віднайшов картину Леонарда да Вінчі „Мадонна з дитиною", їхав автомобілем до своєї жінки, що перебувала у Сан Пельтені. По дорозі автомобіль перевернувся в рів і Рігер згинув на місці, а його кревна Ліля Цуґвебер була поранена і лежить у лічниці.

— **Роззброєння.** Італійська воєнна маринарка дістала 5 нових воєнних кораблів, які вже пущено на море. Зєдинені Держави Півн. Америки будують 10 нових воєнних кружляків із гарматами калібру 20.3 цм., що стріляють на віддалення 27 км.

— **Малпи вбили чоловіка.** Недалеко міста Майльот в Альжирі один турист їхав автомобілем через ліси і побачив дві малпи, що бились між собою камінням. Турист спинив автомобіль і підійшов до малп ближче, щоби приглянутись бійці. Нагло ці обидві малпи, помирившись між собою, кинулись на туриста і вбили його камінням.

— **Луначарський між фільософами.** Як відомо в Оксфорді закінчився міжнародний фільософічний конгрес. Англійська преса подає, що у конгресі взяв також участь Луначарський, як представник казьонно-марксівської фільософії СРСР.

— **Небезпечні письменники.** Харківський „Серп", що виходить у польській мові подає, що з радянських бібліотек усунуть всі твори Кіплінґа, які грішать імперіялістичною ідеольоґією, твір „Робінзон Крузо" тому, що в ньому скритий дух капіталістичної кольонізації, всі твори Жеромського за те, що вони затроюють читачів націоналістичним духом, а Реймонта „Хлопі" викинуть з бібліотек тому, що вони славославлять „куркулів", цебто багатих селян.

— **Триста літ від смерти Кеплера.** Дня 15. вересня 1630 р. помер у Реґенсбурґу славний астроном Іван Кеплер. З нагоди 300-літніх роковин його смерти з Зоммербергу біля Вісбадену відкривають велику астрономічну обсерваторію ім. Кеплера, а окреме товариство імени цього астронома улаштовує в Реґенсбурґу величаве свято із походом під памятник Кеплера.

— **Японський театр в Берліні.** Із Токіо виїхав до Европи мандрівний японський театр, який виступав з великим успіхом у Льондоні і Парижі. Тепер цей театр почне 3. жовтня свої вистави у театрі Лесінґа в Берліні. Театр грає самі японські песи.

— **Після самовбивства Ганса Герцля.** Французька преса подає такі подробиці про самогубство сина основника сіоністичного руху: Ганс Герцль перебуваючи в Льондоні, довідався, що його сестра умово занедужала й опинилась у домі божевільних в Бордо, виїхав із Льондону до Франції, щоби заопікуватись сестрою. Лікарі заявили йому, що його сестра неулічимо хора і тоді Ганс вернув до Англії. Але 8. ц. м. його сестра померла в домі божевільних і Ганс Герцль, який і раніш був нервовий та незрівноважений, тепер попав у повний нервовий розстрій та виявляв також признаки божевілля. Він домагався, щоби гріб сестри розкрити, бо він має чародійну медалю, якою може сестру воскресити до життя. Поліція на це не дозволила і Ганс Герцль цілими днями пересиджував в однім готелі в Бордо, а потім у приступі божевілля закінчив життя самогубством. Цілий рік перед смертю Ганс Герцль не належав до жадної религії. Перед кількома роками він покинув жидівську религію й написав у письмі, що він переконаний в тому, що Ісус Христос був справжнім месією. Після цього він покинув і християнізм. Цей религійний хаос у його душі був теж одною з причин самогубства.

— **Ювилей теорії релятивности.** Цього місяця минає 25 літ від часу, коли відомий вчений Айнштайн видав свій епохальний твір „Цур Електродинамік бевеґтер Керпер", що дав початок т. зв. „теорії релятивности". Твір цей так як твори Коперника і Нютона започаткував нову добу в фізиці й астрономії. Ціла теорія ґравітації Нютона та давне розуміння часу і простору були захитані твором цього берлінського фізика, хоч і до сьогодні в світі науки іде боротьба між прихильниками теорії релятивности Айнштайна і тими, що і цю теорію вважають — релятивною.

— **Новий твір Кайзерлінга.** Граф Кайзерлінґ, відомий німецький фільософ, вернувши після довшого побуту в Америці до Німеччини, видав новий твір „Америка — початок нового світа", який критика вважає найцікавішим твором цього фільософа. Кайзерлінґ бачить в американізмі вищу ступінь европейської цивілізації. Ми переживаємо добу американізму, так як колись доба була єгипетської, грецької, римської і европ. культури. Дух американізму — це дух радик. реалізму й оптимізму. Доба вертеризму і „вельтшмерцу" проминула раз на завжди, в сучасній добі американізму людина намагається при помочі техніки опанувати природу, матерію, збогатити своє життя і в цій боротьбі духа проти матерії Кайзерлінґ бачить змисл сучасности. Техніки і механізації не треба поборювати, але слід тямити, що техніка це перше слово справжньої цивілізації, а не останнє, що техніка засіб, а не ціль. Фільософ вірить, що правдиве духове життя людини виросте аж на ґрунті сучасної техніки, яка визволяє людину і дає їй можливість довести боротьбу духа з матерією до перемоги. Взагалі твір Кайзерлінга є гимном в честь американізму.

— **Сумна статистика.** Німецька преса пише, що за один місяць серпень ц. р. у Берліні згинуло на вулицях 30 осіб у ріжних катастрофах автомобілів та інших засобів комунікації, а 1188 осіб було ранених. За перший тиждень цього місяця автомобілі і трамваї переїхали в Берліні 6 осіб на смерть, а 84 поранили. Із усіх нещасливих випадків на вулицях Берліна у місяці серпні 45 випадків було наслідком того, що шофери були пяні.

— **Музей Т-ва „Бойківщини" в Самборі** складає отсим щиру подяку фірмі „Ґудуля" в Підбужи за гарний дар два і пів фестметрів соснових дощок на ґабльоти для нагромаджених експонатів Музею. Музей зростає чимраз більше. Прибуває щораз більше дуже гарних оказів, як з ближчої так і з дальшої околиці Бойківщини. В останніх часах відвідало наш Музей кілька визначних одиниць споміж нашого громадянства, між іншими д-р Іларіон Свєнціцький, директор Національного Музею у Львові, який висказався дуже гарно про розвій Музею та його збірки. У двогодиннім рефераті дав старшині Музею цінні вказівки на будуче, похвалив працю тих одиниць, котрі не жалують трудів і коштів і при своїх скромних доходах були в силі за три роки праці повинаходити іноколи дуже цінні експонати, які нашій культурі можуть принести тільки честь, а які до того часу лежали в темних закамарках поодиноких власників і булиб далі марніли, не приносячи нікому ніякої користи. Так то між нашими людьми пропадає дуже богато цінних річей, які нераз не вміють їх пошанувати, або байдужі до їх вартости. У своїх кінцевих виводах д-р Свєнціцький висказав побажання, щоби Т-во „Бойківщина" звернуло пильнішу увагу на цілість етноґрафічних збірок землі, замешканої бойками. В кілька днів пізніше відвідав наш Музей проф. унів. Зілинський з Кракова, якому збірки Музею дуже подобалися. На жаль, товариство „Бойківщина" досі не має для своїх цінних збірок своєї власної домівки. Старшина серіозно думає тепер над тим, яким би то чином прийти найскорше до власної хати. — *Іван Филипчак.*

— **Нові шляхи молодости, здоровля та краси.** У неділю, 28. вересня в год. 4. попол. у салі міського театру „Ріжнородностей" виголосить відчит д-ра мед. Й. Світальської, дир. Інституту здоровля та краси в Варшаві, відома лікарка Ядв. Рене п. з. „Нові шляхи до молодости, здоровля та краси". Відчит буде з практичними демостраціями та технічними засобами. Подаватимуть теж поради та лікарсько-косметичні дискусії. Білети можна купувати в касах міського театру, по ціні від 2—5 зол.

Студентські справи.

Вписи до Вищої Торг. Школи і на однорічні торговельні курси у Львові.

Управа кооперативи студентів високих торговельних шкіл „Торговельник" у Львові уважає своїм обовязком пригадати заінтересованим ґімн. абсольвентам, що прохання про приняття до Вищої Школи Закордонної Торговлі при вул. Бурлярда ч. 5. (бічна Баторія) слід вносити до Секретаріяту в днях від 1. до 5. жовтня.

До прохання (якого формуляр дістається в секретаря) треба долучити: а) свідоцтво матуральне в оригіналі, б) метрику, в) військові документи і г) свідоцтво моральности на випадок перерви по матурі.

Дня 7/10 буде виставлена ліста принятих. Кожний принятий є обовязаний до дня 10. жовтня зложити 150 золотих як першу рату за оплату науки, 25 золотих на вписове і 25 золотих на опіку здоровля та 3 ненаклеєні фотоґрафії. Студії тревають 3 роки; по скінченні їх складається дипльомовий іспит, який рішенням Ради Міністрів з весни цього року стоїть нарівні з дипльомами державних університетських заведень.

Вписи до Торговельної Школи Т—ва „Просвіта": 1) на однорічний торг. курс абітурієнтів, 2) однорічний торг. курс для абсольвентів (ок) 6 кляс середньої школи, 3) однорічний торговельно-кооперативний курс для дорослих з укінченою 7-ою кл. школою вселюдною і 4) однорічний кооперативний курс для абсольвентів вищих торг. шкіл і курсів приймає Секретаріят тоїж школи при вул. Корнякта ч. 1 до дня 28. ц. м.

Обовязком кожного будучого студента вище згаданих заведень є вступити в члени кооперативи студентів вищих торговельних шкіл „Торговельник", якої домівка міститься в Академічнім Домі при вул. Супінського ч. 21.

ЗА УПРАВУ „ТОРГОВЕЛЬНИКА":

Левинський Богдан, справник. **Рудницький Теофіль,** скарбник.

Студії у Брні, Ч. С. Р.

Управа Української Студ. Спілки в Брні на Моравії в Ч. С. Р. повідомляє:

Вписи на всі тутешні високі школи починаються від дня 23. вересня ц. р. і продовжуються до дня 6. жовтня ц. р. Після 6. Х. ц. р. будуть відбуватися надзвичайні вписи аж до дня 15. листопада ц. р., однак вже з доплатою від 50—80 корон чеських, відповідно до вис. школи. Посвідки з вис. шкіл висилатиме Українська Студ. Спілка на бажання відворотньою почтою. Ці посвідки є конче потрібні до одержання паспорту. Щоб одержати таку посвідку, треба вислати відписи або ориґінали матурального свідоцтва, метрики й 8 зол. на покриття видатків. До прохання на медичний факультет крім вище згаданих двох залучників треба долучити свідоцтво моральности й цертифікат приналежности (Domovsky list) та грошевим переказом 12 зол. на остемплювання прохання, залучників та на відворотну висилку документів. Вкінці є тут також крім мед. факультету і фармація. Прохання до неї такі самі, як на медицину. Прохання (в чеській мові) будуть вношені до ректоратів високих шкіл заходом Головної Управи Української Студ. Спілки. Листи прошу слати враз із грішми на адреси: Ukr. Stud. Spolek, ul. Nova cis. 81, rest. p. Kunca, Brno, C. S. R. або: Ing. Luka Havrys, ul. Sadova c. 10 do c. 4, Brno, C. S. R.

За Управу Української Студ. Спілки:
Інж. Л. Гавриш.

З судової салі.

Кінець немилої історії.

Вчора ц. є. дня 23. вересня ц. р. покінчилася в Повітовім Карнім Суді у Львові справа „Українського Народнього Мистецтва" у Львові з п. Михайлом Куриленком, директором „Гуцульського Мистецтва" в Косові. У. Н. М. — як ми свого часу подавали — внесло скаргу проти п. Михайла Куриленка за те, що він мав поширювати вістку, що У. Н. М. дістало від радянського уряду в Харкові 2.000 долярів. По трьох розправах вчорашнього дня заступник обвинуваченого Куриленка адвокат д-р В. Старосольський зложив до судового протоколу слідуючу заяву:

„Вістка про 2.000 долярів, які Кооператива У. Н. М. буцім то мала дістати від радянського уряду, є безпідставна і неправдива. Без мойого відома вмішано мене в ряди тих, що поширювали цю поголоску, чим Кооператива У. Н. М. і я зазнали багато незаслужених прикростей. Висловлюю тому Кооперативі У. Н. М. моє глибоке співчуття і щирий жаль".

Супроти цієї заяви заступник У. Н. М. адв. д-р Лев Ганкевич відступив від скарги, а вирокуючий суддя Гумецький по думці арт. 68 к. п. припинив справу.

СПОРТ

[...]РИТТЯ ПЛОЩІ С. К. „РУСЬ" В УЖГОРОДІ.

В неділю 14. ц. м. відбулося урочисте відкриття нововибудованої спортової площі С. К. „Русь" в Ужгороді. Площа лежить у прекрасному місці, близько центру міста при Доманинській вул. Вона 108 метрів довга і 61 м. широка і є безперечно найкращою площею в Ужгороді.

Торжество відкрив голова клюбу сенатор Бачинський промовою, в котрій підчеркнув вагу спорту в нашім національнім відродженні. Потім слідували привіти від ріжних спортових клюбів, що передавали свої спортові прапори С. К. „Русь". Наконець було посвячення площі о. Мариною, професором богословія і каноніком Стойкою. Заслуженим грачам С. К. „Русь" сенатор Бачинський передав перед грою в дарунку альбоми, медалі і т. д. Публики було около 2000, між ін. ген. Прхала і староста міста Грабар.

Потім зачалася гра „Руси" зі С. К. „Жіліна", яку відкрив святочним привітом ґен. Прхала. Гра була дуже цікава і дала видцям немало емоції. Вислід змагань 3:3 (2:2) вдоволив остаточно обі сторони, хоч „Жіліна", що була кілька разів мистцем Словаччини, перевищала нашу дружину технікою і доцільною комбінацією, яким „Русь" протиставила амбітну й жертвенну гру.

ДОВБУШ—ПОЛЬОНІЯ 1:1 (0:0).

Чернівецький Довбуш не міг собі дати ради

і з другим противником, вдоволяючись знову ремісовим висліфом.

ПРОЛОМ (Станиславів)-ЧАЙКА (Калуш) 3:1 (2:0).

Дня 21. 9. розіграв станиславівський Пролом товариські змагання з калуською Чайкою в Калуші. Змагання були весь час під технічною перевагою Пролому. Одначе Чайка перевищала гостей амбіцією і стартом до мяча. В першій половині темпо оспале. Для гостей стріляють ворота Попель і лівий крайник. По половині Чайка надає темпо. Гра дещо загострюється. Чайка стріляє ворота з карного. Гості реванжуються ворітьми, теж стріленими з карного Ліськевичем І. З Чайки слід вирізнити воротаря й оборону. Напад мало докладний в подаваннях. Суддя слабий. Публики около 150.

НЕДІЛЬНІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

В неділю 28. ц. м. відбудуться у Львові з нагоди 10-ліття „Львівського Окружного Союзу копаного мяча" змагання між містами Лодзь—Львів (год. 4., грище Погоні). Попередять в год. 2. попол. змагання між старими грачами Львова і спортовими суддями. Інших змагань в цю неділю не буде.

Дописи.

СКОЛЕ. (Величаве кооперативне свято). Дня 31. серпня 1930 пережило Сколе, а заразом ціла Скільщина, один з найкращих своїх днів, одно з найбільших своїх народніх свят. Заходом стрийського Повіт. Союзу Кооператив і місцевого орґанізаційного комітету відбулося в Сколім перше повітове кооперативне свято. В той день зїхалась до Сколього майже зі всіх сіл повіту, навіть з найдальших закутин така маса народу, якої Сколе ще не бачило. Число учасників обчислюють на 10.000, а навіть на 15.000. На свято прибуло також богато гостей зпоза Сколього, в тому всі чотири посли стрийської округи: пп. Луцький, д-р Блажкевич, Великанович і Максимович, відпоручники українських центральних установ зі Львова: інж. Творидло (Центросоюз), інж. Палій (Маслосоюз), д-р Мацькевич (Народня Торговля), інсп. Грабар (Ревізійний Союз), проф. Стельмахів (Сільський Господар), дир. Кузів і Негович (Союз Кооператив, Стрий), д-р Лисяк (Журавенщина) і богато-богато інших, яких тут годі вичислити. Численно явилась також інтеліґенція з повіту, передовсім духовенство й учительство. Свято почалося святочною полевою Службою Божою на прегарнім майдані „Дубрівка", яку відправив о. мітрат Базюк в асисті численно зібраного духовенства. Співав добре вишколений хор з Конюхова. В часі Служби Божої виголосив глибоко обдуману проповідь о. Вол. Демчук з Побука. Зараз по Службі Божій відбулася святочна академія, на якій промовляли делеґати та місцеві громадяни. Академію отворив д-р Булак, витаючи від орґанізаційного комітету учасників свята та вказуючи у своїй бесіді на пробудження Скільської Верховини, яка, йдучи за кооперативною ідеєю та переймаючись її шляхотними засадами, рветься до новітнього життя і будує собі кращу будучнину. Відтак промовив посол Луцький. У своїй знаменитій промові зясував він в популярний спосіб головні основи кооперації та завдання модерного господарства, а представляючи дотеперішню нашу кооперативну роботу й успіхи лише як початок у кооперативнім будівництві, загрів до дальшої витревалої і невсипучої праці. Палкою промовою привитав свято від Маслосоюзу інж. Палій, відтак витали свято від Центросоюзу інж. Творидло, від Народньої Торговлі дир. Мацькевич, від селянства промовляли селяни Юрко Ґерінґ зі Славська і Михайло Ярема з Тухлі, від стрийських установ п. Устіянович, від Журавенщини д-р Лисяк, вкінці від Повіт. Союзу Кооператив дир. Кузів. У часі академії поміж поодинокими бесідниками відспівав хор з Корчина і Синевідська Вижного народні пісні. Відспіванням національного гимну закінчилась академія. По академії в год. 2. уформувався похід з майдану „Дубрівка" через головну вулицю до Складниці Повіт. Союзу Кооператив. Отвирав похід відділ кіннотчиків. Відтак сокільська музика зі Стрия, що приґравала до походу. За музикою напереді представники центральних наших установ зі Львова з послом Луцьким на чолі, а за ними товариства: кооперативи, читальні, Луги, Соколи, каси, дівчата і хлопці, жінки і мущини, найстарші і наймолодші. Насамперед піші, відтак кіннота, вкінці сільсько-господарські машини та вози з рільничим знаряддям. Коло Складниці Союзу Кооператив, яка була гарно прибрана в квіти та зелень, в килими та національні і кооперативні прапори, передефілювали маси перед зібраними гістьми з о. мітратом Базюком на чолі. Радости й одушевленню не було кінця. Кожний, особливо неукраїнці дивувалися, звідки то взялась у повільного, звичайно непорадного та затурканого, а до того безпросвітного верховинця та зорґанізованість, та стройність і бадьорість, це зрозуміння значіння і поваги свята, та свідомість, що отсе відбувається велика кооперативна маніфестація українського народу Скільської Области. Свято закінчив посол Луцький бадьорою промовою та зазивом до твердої щоденної праці на кооперативнім полі. Пополудні того дня відбувся на тім самім майдані народній фестин, де т-ва „Луг" і „Сокіл" popisувалися своїми вправами. Особливо прекрасно випали вправи діточого садку як вільноруч, так і хоруговками. Коло уряджения свята трудився місцевий орґанізаційний комітет, зложений з відпоручників місцевих установ з д-ром Булаком і дир. Вол. Садовським на чолі. Особливо останній був серцем свята та докладав усіх зусиль для найкращого його переведення. Так відсвяткувала Скільщина, в якій перед війною всемогуче панувала кацапщина та алькоголь, своє перше кооперативне свято. Треба замітити, що народ дуже охотно гориться до орґанізації, особливо кооперацийної, і дається притягнути до всякої народньої роботи, аби лише було кому його повести та вказати правдивий шлях. Тепер, коли народня праця скермована у правдиве русло й коли Скільщина придбала більше народніх робітників, господарсько-кооперативно-культурна й освітно-культурна орґанізація повіту піде скоршим темпом вперед.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Анна Левицька, емер. учителька у Вільхівці (коло Бережан), померла дня 18. вересня ц. р. в Бережанах у 70. році життя. Похорони відбулися в Бережанах дня 19. вересня ц. р. при участи кількох сьвящеників. Покійна була членом українських товариств, щиро займалася шкільною дітворою та спомогала щедро бідних. В. Її П.!

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 24. вересня ц. м. масло експортове 4·10 зол.; десерове 4·0 зол.; літра молока 29 сотиків; літра сметани 1·50 зол.; копа яєць 9·30 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Четвер, 25. вересня год. 7·30 вечором „Трубадур" Вердія.

Театр Ріжнородностей (в Н. Домі):
Четвер, 25. вересня, год. 7·30 вечором „Хоробрий вояк Швейк".

Малий Міський Театр:
Щодня „Папа кавалер".
Пятниця, 26. вересня, нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співець джезбенду (з Ол Джолзоном).
КАСІНО: Ніч у Максіма.
КОЛЬОСЕИ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Звукова фільма: Звідкіля воріття немає.
ЛЕВ: Звукова фільма „Ріо-Ріта".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: Відкіля воріття немає.
ОАЗА: Нічна варта.
ПАЛЯС: Звукова фільма „Поганин".
ПАН: Живий труп.
ПАСАЖ: Чортівські кигті.
ПРОМІНЬ: Князь студент.
ХИМЕРА: Лекція кохання (Кл. Бов).
СТИЛЕВЕ: Джені моряком. Знак Зорa (Фербенкс)
ФАТАМОРҐАНА: Заборонений овоч.
УТІХА: Облава (Бенкрефт).

Програма радіо.

Субота 27. IX. 1930.

Варшава (1411,7) 12·10 Грамофонові платні. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·30 Музичні продукції. **Льондон** (356,3) 18·15 Музика. **Талін** (401) 18·00 Легка музика. **Берлін** (419) 16·30 „Джезбенд" на грамофоні. **Харків** (426) 19·00 Концерт. **Рим** (441,2) 12·45 Легка музика. **Прага** (486,2) 19·25 Російська орхестра. **Відень** (516,3) 11·00 Капеля. **Будапешт** (550,5) Циганська музика. **Ленінград** (1000) 16·00 Твори Чайківського.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.
Богородчани:
25. IX. „Циганка Аза".
26. IX. „Маруся Богуславка".

Курси чужих мов (німецької, французької і англійської) для жіноцтва і шкільної молоді улаштовує Жіночий Кружок ім. Ганни Барвінок з днем 1. жовтня п. р. Точніші інформації про висоту оплати і час лекцій подамо, якщо зголоситься відповідне число учениць. Зголошення приймає канцелярія дівочої школи ім. Шевченка при вул. Мохнацького ч. 12. щодня від години 8—2-ої рано. 608

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІПША РОДИНА у Львові пошукує молодої, інтеліґентної **вихователь**ки до товариства 11-літнього ученика гімназії. Вимагається знання латини, гри на фортепяні та шиття. Знання французької мови першенство. Зголошення з фотографією та посвідченнями студій, які будуть звернені, присилати під адресою: Чехословацький Консулят, Львів, вул. Уейського 4. 613

ПРИЙМУ панночки на мешкання. — Савюкова, Хорущини 24/II. офіцини. 590 2—2

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зальтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 437

ПРИЙМУ до гарної фронтової кімнати в центрі 2 культурні студентки (-ів), з харчем. Фортепян. — Зголошення від 12—2. Валова ч. 14/I. м. 5. 606

СТУДЕНТ прав з покінченим торговельним курсом абітурієнтів пошукує заняття. — Зголошення під „Обовязковий". 610 1—3

УКІНЧЕНА семинаристка добре пише на машині, прийме бюрове заняття, лекцію, евентуально практику в українському дентистичному заведенні. Радо провінція. — Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діло" для „Семинаристки". 609 1—1

СТУДЕНТ техніки шукає мешкання в в околиці Техніки або недалеко трамваєвого перестанку. Зголошення до адміністрації для Я. Б. 611

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Маґістрат кор. стол. міста Львова.
L. M. 142 609/30
W. II/1 Львів, дня 22. вересня 1930.

Оголошення.

Маґістрат міста Львова подає до відома інтересованим, що наслідком затвердження Міністерством Скарбу пляну конверсії передвоєнних облігацій позичок м. Львова приступає дня 1. X. п. р. до переведення першого льосування нових чисел сконвертованих облігів.

Льосування це обійме перших одинадцять рат це є за час від 1. X. 1925 до 1. X. 1930. Замкнення чисел у скринях вальцях відбудося в середу, дня 24. IX. п. р. в годині 9. рано в присутності нотаря, комісії і запрошених свідків. Висліди льосувань будуть оголошені за кожним разом в „Моніторі Польскім" і в „Век-у Нов-ім". Крім цього Маґістрат буде друкувати висліди льосувань у власному часописі льосувань облігацій міських позичок. Висліди льосувань будуть обіймати нові числа сконвертованих облігів, побіч яких до часу зарядження виміни старих облігацій на нові, будуть поміщені числа, що відповідають старим облігаціям.

Поза тим до цього часу, задля познайомлення, які числа нових облігів відповідають числам старих, буде вільно заінтересованим, що мають облігації зголошені до конверсії, переглядати урядові контрольні книги міської обрахункової палати.

Виплата капіталу вильосуваних облігацій відбудеться три місяці від дня льосування в міській касі або в заступничих інституціях, вказаних управою міста шляхом оголошень в „Моніторі Польскім", „Век-у Нов-ім" та „Газет Поранній".

Друковання сконвертованих облігів відбувається, опісля Маґістрат приступить до виміни старих облігацій на нові, про що заінтересованих повідомить окремо.

Віцепрезидент міста:
Д-р Вавжинец Кубаля в. р.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10